

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

III. Virum ad conficienda Sacramenta determinatæ res, ac determinata verba requirantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

S E C T I O III.

Vtrum ad conficienda Sacramenta determinata res ac determinata verba requirantur.

AD propositam quæstionem communis Theologorum responsio est affirmativa; nimirum, supposita institutione Sacramentorum novæ legis divinitus facta, ad validam illorum confectionem res eadem & eadem verba requiri determinatè secundum ipsius Christi Domini instituentis voluntatem. Ratio est; quia, cum Sacramenta confici nequeat nisi in rebus illis & verbis, quæ ex institutione Dei gratiam sanctificantem significare ac efficere possunt (sicut constat ex dictis Sectione prima) si Deus significationem illam & efficaciam certis tantum & determinatis rebus, certis item & determinatis verbis imposuit, sequitur quod non nisi rebus & verbis illis à Deo determinatis Sacramentum confici possit. Ita argumentatur S. Doctor 6o. a. 5. & 7.

Quod confirmari potest ex eo quod concilium Tridentinum Sess. 21. cap. 2. declarat Ecclesiam posse in Sacramentorum dispensatione statuere vel mutare ea, quæ suscipientium utilitati seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum & locorum varietate magis expedire judicaverit; *Salvâ tamen illorum substantia.* Quibus verbis significat non esse in Ecclesia potestatem immutandi ea, quæ ad Sacramentorum substantiam pertinent; sed esse prorsus necessarium retinere omnia illa quæ ex divina institutione determinata sunt. unde etiam S. Augustinus, Lib. 6. cont. Donat. cap. 25. *Certa sunt inquit verba evangelica sine quibus non potest Baptismus conquiri;* & lib. 2o. cont. Faust. cap. 13. *Noster calix & panis certa consecratione mysticus, sit nobis Corpus Christi.*

Est autem observandum determinationem illam in

teriz & formæ, seu rerum & verborum, non esse æqualem & eisdem rationis in omnibus Sacramentis novæ legis. Quod enim spectat ad materiam, determinatio illius petenda est præsertim ex aptitudine ad usum ipsius Sacramenti secundum institutionem divinam; unde fit, ut aqua congelata, quamvis eiusdem speciei sit cum liquida; non est tamen materia Baptismi sufficiens; quia non est apta ad corporalem ablutionem. E contrario in Sacramento Pœnitentiæ, quilibet dolor de peccatis ex supernaturali aliquo motivo elicitus, licet non eiusdem speciei, sufficit ad illius Sacramenti validitatem; quia scilicet dolor ille quocumque ex motivo supernaturali elicitus, ac proinde cuiuscumque sit speciei, est dispositio sufficiens ex parte pœnitentis confitentis ad absolutionem peccatorum recipiendam, ut infra suo loco explicabitur.

Quod verò spectat ad formam; cum in reliquis sex Sacramentis certa quædam & determinata verba ore prolata requirantur, in Matrimonio signa & nutus ad consensum de præsentibus exprimendum verborum loco substitui possunt, ut suo loco dicitur.

In aliis etiam Sacramentis, quæ cetera verba ore prolata requirunt, determinatio verborum illorum desumenda non est ex qualitate soni syllabarumque quibus illa constant, sed ex significatione; ita ut eadem determinata verba censeantur, quorum eadem est significatio, ut docet S. Thomas citato art. 7. in resp. ad 1.

Quæres 1. Undenam scire possumus, quænam sint res illæ determinatæ, verba item determinata, quæ ad validam Sacramentorum consecrationem ex divina institutione necessariò requiruntur. Respondetur id constare, partim ex sacris scripturis, partim ex traditione divina, quam ex ipsius Ecclesiæ vel expressa declaratione vel continua praxi discimus. Vnde S. Dionysius Libr. de Eccles. Hierarchia cap. 1. sic loquitur: *Primi ducis Sacerdotatû muneris visibilibus signis cœlestia Sacramenta texuerunt, & partim scriptis, partim non scriptis institutionibus nobis tradiderunt.*

didicunt. Quid autem scriptura vel traditio de propria ig-
 forum Sacramentorum materia & forma doceat explica-
 bitur, cum de unoquoque illorum in particulari agetur.

Quæres 2. quænam mutatio in rebus illis & verbis divi-
 nitus determinatis Sacramentorum validitatem impe-
 diat. Respondetur mutationem quamcunque in rebus il-
 lis aut verbis, seu in materia aut forma, si substantia-
 lis sit, Sacramentum irritum & invalidum reddere; sin ve-
 rò tantum accidentalis, validè quidem, sed tamen illicitè
 confici Sacramentum, nisi necessitas aut alia legitima cau-
 sa excuset. Ita S. Thom. citata q. 60. art. 8. & communiter
 alii

Tunc autem materia Sacramentorum mutatio sub-
 stantialis censetur, quando tanta est, ut secundum com-
 munem usum & æstimationem hominum differat ratio-
 ne & appellatione à materia, quam Christus præscripsit &
 Ecclesia usurpat; sive differentia illa sit specifica, sive non
 sit, ut rectè docet Suares disp. 2. de Sac. sec. 4. exempli gra-
 tia farinacea massa nondum pista & igne cocta, non est
 apta materia ad conficiendum Eucharistiæ Sacramentum,
 quia secundum communem usum & æstimationem ho-
 minum non est panis, sive eandem specie formam physi-
 cam cum ipso pane habeat, sive non.

Contraria ratione mutatio illa materia censetur acci-
 dentalis, si materia secundum communem usum & æsti-
 mationem eadem sit, licet qualitas fortasse aliqua illi de-
 sit, quæ ex præcepti Ecclesiastici necessitate alias requira-
 tur; puta si panis ille sit ater, fermentatus, &c.

Similiter forma Sacramentorum mutatio illa substan-
 tialis censerì debet, cum tanta est, ut communi hominum
 iudicio non retineat eum sensum, quem habet forma à
 Christo præscripta: quòd si sensum illum retineat, qualif-
 cunque mutatio fiat, accidentalis tantum est. Ita S. Th. ci-
 tato art. 8.

Ex quo intelligitur mutationem formæ fore tantum ac-
 cidèntalem: exempli gratia, si sit solius idiomatis; ut si quis
 baptizet vel consecret lingua vulgari vel græca; si fiat ali-
 qua

qua verborum transpositio, oratione eundem sensum retinente: si vox aliqua detrahatur, quæ non pertineat ad substantiam formæ: aut si verbum aliquod addatur, quod tamen illius sensum non evertat: item si consueta formæ verba mutantur in alia synonyma; dicuntur autem synonyma, quæ idem, non quomodocunque, sed eodem modo, id est tam explicitè & distinctè significant: si denique verba formæ corruptè proferantur, ita nihilominus ut tota illa oratio corruptis dictionibus constans, habita ratione materiæ cui applicatur & aliarum circumstantiarum, juxta communem hominum concipiendi modum, eundem in audientium animis sensum generet. In his omnibus & similibus casibus mutatio formæ censetur esse tantummodo accidentalis, ut docet S. Th. q. 68 a. 7. ad 3. & post illum Paludanus, Sotus & alij, quos citat & sequitur Laymanus tract. 1. de Sacram. in communi; cap. 4. Hæc autem mutatio accidentalis, quamvis (si advertenter & sine ulla rationabili causa fiat) ministrum peccati reum efficiat, ipsius tamen Sacramenti validitatem non impedit.

SECTIO IV.

Utrum, & qua ratione Sacramenta novæ legis gratiam conferant.

Quod spectat ad primam quæstionis propositæ partem, certum est ex fide, novæ legis Sacramenta gratiam conferre, quocunque modo illam conferant. Huic veritati oppositus olim fuit error Messalianorum, qui teste S. Damasceno lib. 5. de hæres. vim sanctificandi non tribuebant Sacramentis, sed solis precibus: à quo errore non longè absunt nostri temporis Hæretici, qui (ut observat Bellarminus tom. 3. lib. 2. c. 2.) gratiam, quæ in Sacramentorum susceptione recipitur, non eorum efficaciæ aut virtuti, sed soli susipientium fidei adscribunt.

Refellit hunc error, & veritas nostræ fidei probatur.